

Fulldome fesztivál

Feledhetetlen élményben volt részem, hiszen 2016. június 15–17-én részt vettem a csehországi Brünnben a három napos Fulldome Fesztiválon, amelyet a helyi planetárium rendezett meg.

Mi az a fulldome? A vetítés egy félgömb alakú kupolára történik, így a horizont 360 fokos, ezért teljesen körülveszi a nézőt. Ezzel a technikával teljes értékű háromdimenziós hatást érnek el. A planetáriumi kupolák erre kiválóan alkalmasak.

Valamikor a 80-as években találkoztam ezzel a vetítési móddal először, itt Budapesten a karácsonyi vásár hangulatát növelte. A Felvonulási téren beálltunk egy kupolasátorba, és a Vidámparkban érezhettük magunkat. Különböző hintákon, hullámvasúton a torkunkban volt a gyomrunk, szinte meg kellett kapaszkodnunk, hogy ne szédüljünk. Hihetetlen nagy élményt jelentett már akkor is ez a technika.

Pár éve, amikor Magyarországon sorra megnyitották kapuiukat a digitális planetáriumok, már teljesen természetes volt számomra, hogy kupolafilmeket is vetítenek a nézőknek. Lenyűgöző élmény! Aki még nem látott ilyet, feltétlenül menjen el egy digitális planetáriumba, és tapasztalja meg ezt a fantasztikus térhatást!

De hogyan kerültünk mi Brünnbe, a város planetáriumába? 2015 nyarán az Oracsbitu (Országos Amatőr Csillagász Bicikli Túra) résztvevői Csehországban túráztak, és meglátogatták a brünni planetáriumot. Akkor hallottunk először arról, hogy ott minden évben rendeznek „kupolafilm fesztivált”. Természetesen tervbe vettük, hogy ellátogatnunk egy ilyen rendezvényre.

Az időpont nekem nagyon nem kedvezett. Pedagógus lévén éppen a tanévzárás (ballagás, osztályozó értekezlet, bizonyítványírás stb.) időszakára esett. Így csak az igazgatónóm jóindulatának köszönhetően engedtek el a munkából.

Négy fős kis csapatunk elindult Brünnbe. Kb. 300 km-es utunk kényelmes volt, hisz végig autópályán tudtunk haladni. Így pár óra alatt megérkeztünk ebbe a kellemes városba.

A regisztrációnál kaptunk egy belépőkártyát, és ajándék szatyrot. Ebben a szokásos reklámanyagon kívül sok érdekes dolgot találtunk. Pl. krokodil alakú pendrive-ot (csak itthon derült ki, hogy van rajta pár kupolafilm). Kaptunk pár DVD-t, szintén fulldome alkotásokkal, és még alsóneműt is, lányoknak „Vénuszról jöttem”, fiúknak „Marsról jöttem” felirattal. A kártyánkon két cseh nyelvű „túlélő” mondat volt, ha esetleg eltévednénk a városban.

1. Merre van a planetárium?
2. Még egy korsó sört kérek szépen!

Hárman a magyar küldöttségből: Lőrincz Henrik, Kerényi Lilla és Nyerges Gyula

A planetárium hihetetlenül szép és modern, 189 fő befogadására képes. Kicsit kisebb, mint a budapesti, de sokkal korszerűbb. Az épület-együttes bemutatása megérne még egy cikket, de most maradjunk a fesztiválnál.

Az FFB (Fulldome Festival Brno) nemzetközi rendezvény, a filmeket több országból érkezett zsűri értékeli. Sok pályázó jött Japánból, Dél-Korából, de Kínából és az USA-ból is. Legnagyobb sajnálatunkra magyar film nem volt a versenyzők között. A fesztivál 152 regisztrált látogatója közül is csak a mi maroknyi csapatunk képviselte a magyar

közönséget, de találkoztunk ógyallaiakkal és a szenci Solar Egyesület tagjaival, akik szintén részt vettek az eseményen. A legtávolabbi résztvevők Új-Zélandról érkeztek, de jöttek Brazíliából is. Összesen 66 alkotás nevezett be erre a versenyre 15 országból, amit három nap alatt vetítettek le!

Nem volt egyszerű ezt a sok csodát ilyen rövid idő alatt befogadni. A filmek átlagosan 25–30 percesek voltak. a teljes vetítési idő több, mint 26 óra lett. A legtöbb csillagászati témájú, kimondottan planetáriumi film volt, de találkozhattunk egyéb természettudományos alkotással is. Bepillanthattunk a rovarok életébe, ahol kis hangyának éreztük magunkat az óriási kupolára vetített pillangó mellett. Láttunk több mesefilmet, de játékfilm és művészi alkotás is szerepelt az igen változatos palettán. A technikának köszönhetően mindezt úgy éltük meg, mintha mi is ott lettünk volna. Utaztunk rénszarvas szánon, szinte éreztük a hó hideg puhaságát, lebegtünk az úrállomáson a súlytalanság állapotában. Végigrepültünk a Valles Marinerisen. Bolyongtunk a Churyumov-Gerasimenko-üstökös felszínén. Egy másik filmben úgy éreztük, hogy fejünkre esik egy kisbolygó, aztán leszálltunk a Holdra, megnéztük belülről az Orion-ködöt, ellátogattunk egy jövőbeli úrvárosba stb... Képtelenség felsorolni azt a sok csodát, varázslatot, amiben a három nap alatt részünk volt. A virtuális valóság, az animáció, a gyönyörű tájképek meghökkenítő közelségben álltak. Mindezt fokozták a zenék és sok esetben a magával ragadó történetek is. Nagyon tetszetek az úgynevezett művészfilmek, ahol az elképzelt világ mozgó minták kupolára történő kivetítésével jelent meg. (Síkban talán a mandala szó jellemezné ezt legjobban.) Az egyik filmben minden égtáj felé egy balett mozdulatokat végző emberi test árnyképét vetítették ki, és ez adta kaleidoszkópszerűen a dekoratív mintát, mindezt mesés színekkel vegyítve. Egy másik alkotás mesebeli tájakra vitt az álom és valóság határán, majd a sarki fény gyönyörűségét tapasztalhattuk meg messzi északi tájon. Rengeteg tájkép a Föld legeldegtebb vidékeiről, gyönyörű csillagfényes éjszakák, naplementék. Sok csillagászati filmben részesei

lehettünk az űsrobbanásnak, csillagkeletkezésnek, bepillanthattunk a galaxisok, mélygek világába... Mintha én is ott lettem volna, olyan valóságként adta vissza ez a csúcstechnika a 3D élményt.

Kicsit sok volt ennyi film a három nap alatt. Néha már úgy éreztem, hogy nem akarok több Naprendszer-t látni, de minden film adott valami látványos vagy szédítő új élményt, így egyik sem tűnt unalmasnak, még ilyen nagy töménységben sem. A filmekre a közönség is voksolhatott. A szavazóurna – jó ötletként – egy távcsőtube volt.

A fesztivál ideje alatt a szabadidő hasznos eltöltéséről is gondoskodtak a szervezők. Első este elvittek minket egy tópartra, ahol 150 ezer ember társaságában életem legszebb tüzijátékát nézhettem végig a dísztribünön ülve. Igazán szemet gyönyörködtető élmény volt. A regisztrált látogatók ingyen használhatták a közeli uszodát, golfpályát, sőt néhány múzeumba is érvényes volt a regisztrációs kártyánk. Persze ezekre nem volt időnk, csak a fesztivál utáni napon használtuk ki a lehetőségeket.

Az utolsó esemény a fesztivál gálája volt, ahol kiosztották a díjakat. A legjobb oktatófilm címet a nemzetközi zsűri a *The Man from the 9 Dimensions* című alkotásnak adta. A közönség szavazatát a *Solar Superstorms* produkció nyerte meg. A brünni planetárium díját az *INCOMING* című alkotás kapta. Nekem a Kagaya Stúdió *AURORA* c. alkotása tetszett a legjobban, amely közel hozta hozzánk a sarki fényt.

Remélem, hogy ennek a pompás fesztiválnak a híre eljut azokhoz a magyar alkotókhöz, akik nálunk kupolafilm-készítéssel foglalkoznak. Akár a Zselicben, akár a Bakonyban látott kupolafilmjeink, amelyek itthon készültek, megállnák a helyüket egy ilyen nagyszabású nemzetközi fesztiválon is.

Kerényi Lilla

**Hvėzdárna
a planetárium
Brno**